

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. N° 93. MARÇ 2007

DEBAT CIUTADÀ (XII): LA FAMÍLIA I L'EDUCACIÓ A BALEARS (II)

L'ESCOLA PÚBLICA, CONCERTADA I PRIVADA

¡ATENCIÓ!

Tots els experts coincideixen en que el futur d'una comunitat depèn, en gran part, de l'aposta que aquesta faci en l'educació i formació dels seus nins i joves. El nostre país, encara que hagi millorat notablement el finançament de l'educació i s'hagi estès com un dret de tots i totes, aquesta segueix quedant enrerre respecte dels països més avançats del nostre entorn. Per altre banda, no només és important l'inversió pública educativa, sinó també la importància i relleu que donen els ciutadans i ciutadanes a l'educació dels seus fills. Volem tractar directament l'opinió i la valoració que fan els ciutadans i ciutadanes de les nostres illes del nostre sistema educatiu, i quin són els principals problemes que perceben i les possibles línies de solució que proposen.

Al mateix temps, consideram del màxim interès i importància el temps que els pares i mares dediquen als seus fills i quines activitats comparteixen. De qualque manera, aquestes dades són complementàries a les del número 91 de Quaderns Gadeso, que tracta de l'ús del temps lliure per part dels alumnes de primària.

En aquest número els resultats es presenten segons la natura del centre. Al proper Quadern s'avaluaran aquests mateixos indicadors per cada una de les Illes, com és habitual en les nostres investigacions.

www.gadeso.org

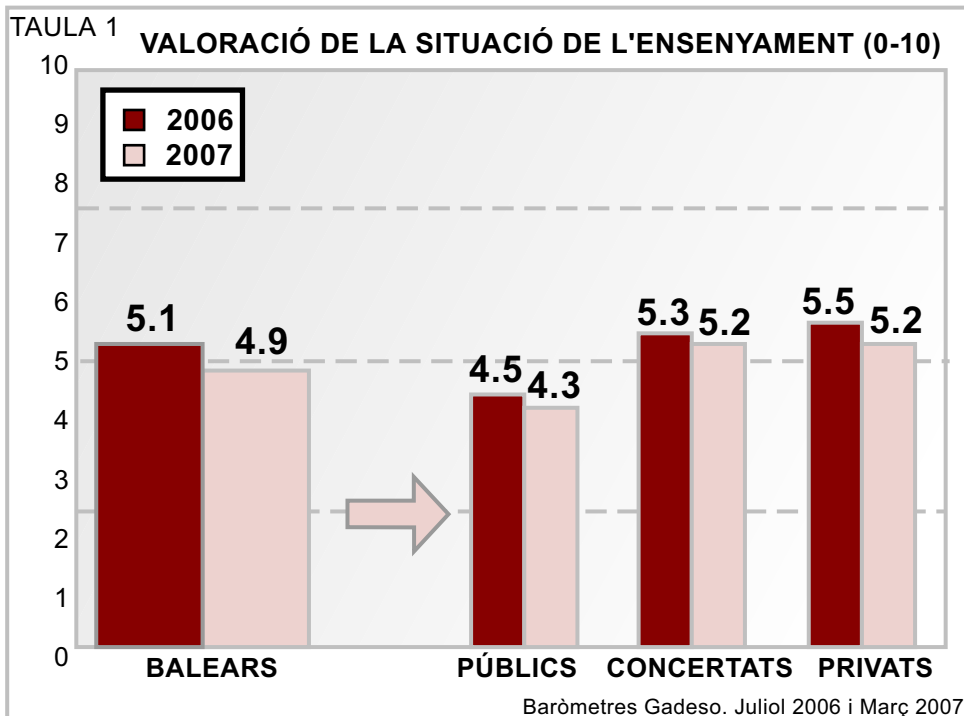
Al menys una vegada a l'any, la fundació Gadeso, mitjançant aquesta publicació, fa un test per avaluar quin és el posicionament dels ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat davant el sistema educatiu.

En aquest número publicam les distintes percepcions segons es tracti d'escola pública, concertada o privada. A la taula adjunta es reflecteix la valoració que es fa de la situació de l'ensenyament de la nostra comunitat. El primer que crida l'atenció és que, encara que d'una manera moderada, la valoració global va a la baixa des de l'any 2005 (QG n°57). Aquesta baixada en la valoració resulta un poc més significativa al present curs escolar, baixant dues dècimes respecte el 2006 (QG n°76) i tres dècimes respecte el 2005 (QG n°57).

Com es pot comprovar, la baixada més sensible, i a l'hora preocupant, es dona a l'escola pública. Curiosament, també l'escola privada experimenta una baixada rellevant. El resultat més estable, encara que la valoració baixi una dècima, és el referit als centres concertats.

A més d'aquest número i dels citats 57 i 76, recordem que el número 91 (febrer 2007) estava dedicat al temps que dediquen els pares i mares als seus fills. Així mateix, hi ha altres números que tracten temes relacionats amb l'educació: QG n°27, QG n°33 i QG n°41.

Igualment, a la secció *Dossiers* de la nostra pàgina web (www.gadeso.org) s'inclouen múltiples informes dedicats a la temàtica educativa.

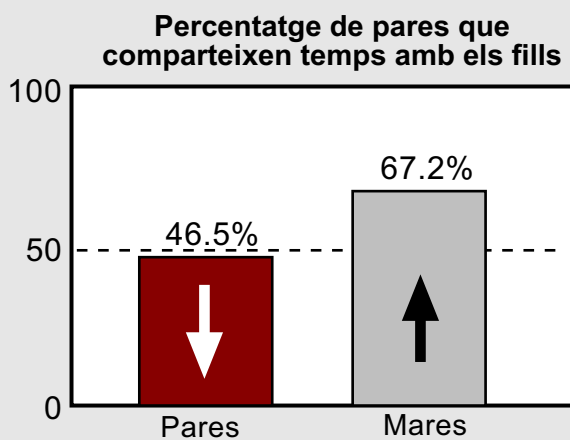

ESCOLA PÚBLICA: MASSIFICACIÓ

El que garanteix una real igualtat d'oportunitats per tots, independentment del seu estatus socioeconòmic, ètnia, cultura..., és l'existència d'una xarxa de centres educatius de titularitat pública amb infraestructures, equipaments i serveis, així com sistemes educatius de qualitat. Si això es donàs, implicaria que l'oferta educativa pública seria atractiva per les famílies de distints estrats socioeconòmics i culturals. Del contrari, si es dona un baix prestigi social als centres públics i una baixa oferta educativa de qualitat, la discriminació social i cultural comença als primers nivells de l'educació. L'observació de les taules adjuntes permet deduir que, desgraciadament, l'escola pública està dedicada bàsicament als segments socioeconòmics i culturals menys afavorits, motivat també per un sistema d'escolarització que no sempre és l'adequat, malgrat es defensi la llibertat d'elecció de centre per tots.

TAULA 2

DEDICACIÓ ALS FILLS

Baròmetres Gadeso. Març 2007

Principals activitats compartides

Activitat*	Pare	Mare
Televisió	84.0% ↑	85.1% ↑
Espectacles (inclosos els esportius)	24.3% ↓	25.8% ↓
Estudiar/Fer deures	16.5% ↓	23.2% ↑
Jugar	16.7% ↓	22.4% ↑
Actes culturals	15.6% ↓	15.8% ↓
Fer esports	18.6% ↑	12.1% ↓
Llegir llibres	7.1% ↓	10.6% ↓
Ordinador/Informàtica	10.2% ↓	6.1% ↓

* Ordenades de més a menys segons la mitjana global

↓ Per sota la mitjana
↑ Per damunt de la mitjana

Com es pot comprovar a la taula adjunta, els pares, en general assalariats, són els que menys temps comparteixen amb els seus fills. En canvi, les mares, facin o no feina fora de casa, són les que dediquen més temps als seus fills. La comprensió d'aquestes dades es pot completar acudint al número 92 de Quaderns Gadeso, on es reflecteix la dificultat de compaginar la vida familiar i la vida laboral, especialment pels sectors que treballen per compte aliè.

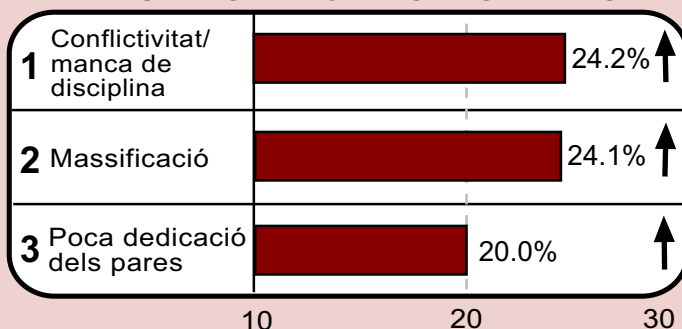
Quan es parla de que la **conflictivitat** és el principal problema percebut per les famílies, no es fa referència

exclusivament a la disciplina dins els centres escolars, sinó també a comportaments i actituds dels fills i filles que els pares i mares tenen sèries dificultats per comprendre.

Quan es fa referència a la **massificació** com a problema, no només es parla del número d'alumnes per aula sinó també de la manca d'uns equipament i unes infraestructures amplis i de qualitat. Malgrat els esforços, encara avui una part de l'escola pública pateix una manca d'espais interiors al centre que permetin els desenvolupament de relacions i la realització d'activitats fora de l'aula.

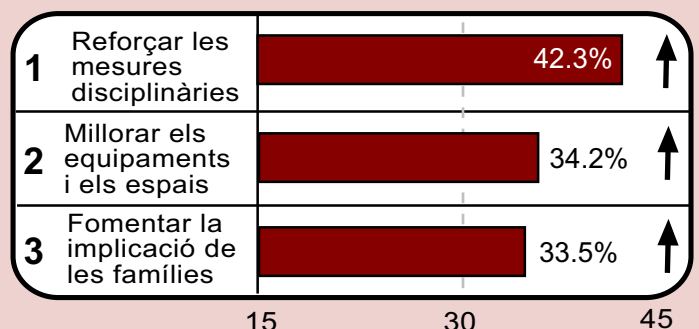
TAULA 3

ELS TRES PRINCIPALS PROBLEMES

↓ Per sota la mitjana ↑ Per damunt de la mitjana

LES TRES PRINCIPALS MESURES DE MILLORA

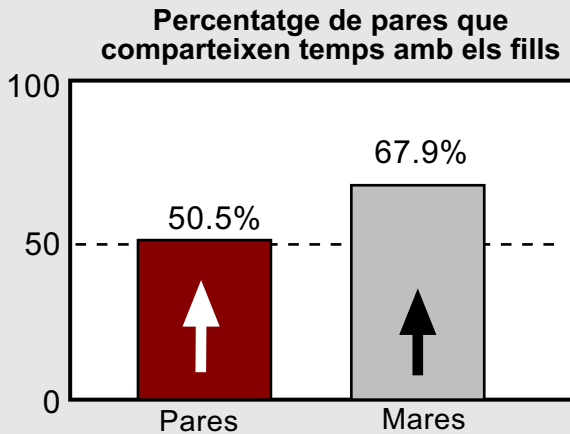
Baròmetres Gadeso. Març 2007

ESCOLA CONCERTADA: BONA AVALUACIÓ

Precisament per la manca d'un sistema públic educatiu de qualitat, l'escola concertada és el sistema més desitjat per una gran part de les nostres famílies, malgrat no sempre és possible aquest accés amb igualtat de condicions. De fet, tal i com es pot comprovar a la taula adjunta, són els que manifesten tenir major dedicació als seus fills, encara que quan s'analitzen les activitats compartides, els resultats són bastant similars als dels pares de les altres tipologies de centres.

TAULA 4

DEDICACIÓ ALS FILLS

Baròmetres Gadeso. Març 2007

Principals activitats compartides

Activitat*	Pare	Mare
Televisió	80.0% ↓	83.0% =
Espectacles (inclosos els esportius)	28.1% ↑	28.4% ↑
Estudiar/Fer deures	17.5% ↓	25.2% ↑
Jugar	17.6% ↓	22.8% ↑
Actes culturals	18.1% ↑	18.5% ↑
Fer esports	19.3% ↑	12.0% ↓
Llegir llibres	13.2% ↑	15.0% ↑
Ordinador/Informàtica	15.2% ↑	8.3% ↓

* Ordenades de més a menys segons la mitjana global

↓ Per sota la mitjana
↑ Per damunt de la mitjana

El perfil professional i socioeconòmic d'una bona part de les famílies que han pogut escolaritzar els seus fills a l'escola concertada possibilita un major temps de dedicació als seus fills. De fet, quan es defineixen quines són les principals activitats compartides, crida l'atenció que es dediqui menys temps a la **televisió** i més a l'**ús de l'ordinador** (internet, jocs...). Aquesta realitat es correspon amb els recursos disponibles a la llar (Taula número 7 del Quadern Gadeso n.º91. Febrer 2007) que constaten que un gran percentatge de llars dels segments socials mitjans compten amb ordinadors amb connexió a internet, el que situa als fills en una millor posició que altres segments que no disposen d'aquestes noves eines. En qualsevol cas, no sempre compartir noves tecnologies implica que

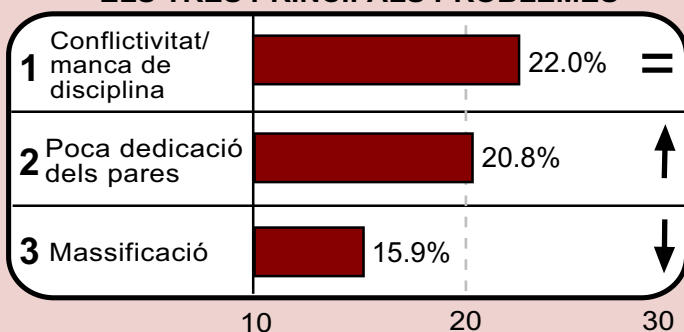
es faci d'una manera positiva i no pasivament.

Sense negar la preocupació per la **conflictivitat juvenil**, aquesta és inferior a la mitjana. En canvi, és molt significatiu que existeixi una preocupació entre els pares i mares pel poc temps que poden dedicar als seus fills. El tema de la denominada **massificació**, preocupa com és lògic, però amb molta menys intensitat que a l'escola pública.

Aquestes dades ens ratifiquen les conclusions que van treure la Fundació Bofill i la nostra Fundació, referides a una investigació similar, que vàrem publicar a l'esmentat número 91 de Quaderns Gadeso.

TAULA 5

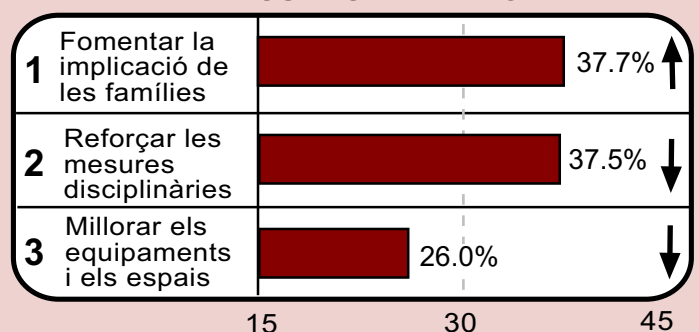
ELS TRES PRINCIPALS PROBLEMES

↓ Per sota la mitjana

↑ Per damunt de la mitjana

LES TRES PRINCIPALS MESURES DE MILLORA

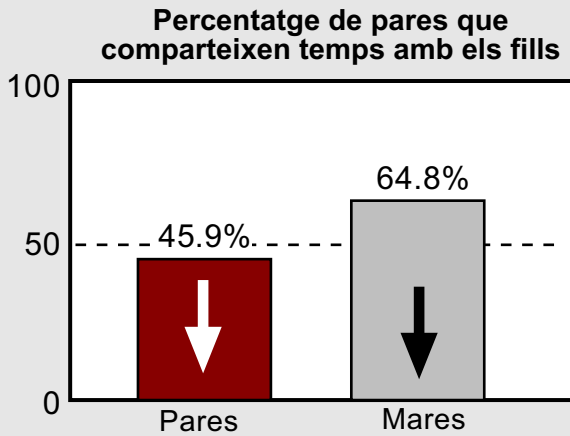
Baròmetres Gadeso. Març 2007

ESCOLA PRIVADA: PERFIL SOCIOECONÒMIC ALT

A l'escola privada només hi tenen accés les famílies amb capacitat econòmica per fer front al total de les despeses derivades de l'escolarització dels seus fills en aquests centres. Precisament perquè implica una forta inversió econòmica, és freqüent que les famílies s'ocupin menys dels seus fills perquè es suposa que aquest tipus de centre es fa càrrec dels entorns dels seus alumnes.

TAULA 6

DEDICACIÓ ALS FILLS

Baròmetres Gadeso. Març 2007

Principals activitats compartides

Activitat*	Pare	Mare
Televisió	80.0% ↓	85.7% ↑
Espectacles (inclosos els esportius)	27.1% ↓	30.7% ↑
Estudiar/Fer deures	17.0% ↓	23.1% ↑
Jugar	14.6% ↓	18.7% =
Actes culturals	16.7% ↓	18.5% ↑
Fer esports	15.2% ↑	11.6% ↓
Llegir llibres	9.7% ↓	12.5% ↑
Ordinador/Informàtica	15.4% ↑	6.7% ↓

* Ordenades de més a menys segons la mitjana global

↓ Per sota la mitjana
↑ Per damunt de la mitjana

Tant els pares com les mares són els que confessen dedicar menys temps als seus fills. Crida l'atenció que l'índex més alt de compartir temps amb els fills mirant la **televisió** correspongui a aquesta tipologia de mares. Només es troben per sobre la mitjana el temps compartit per assistir a espectacles i actes culturals.

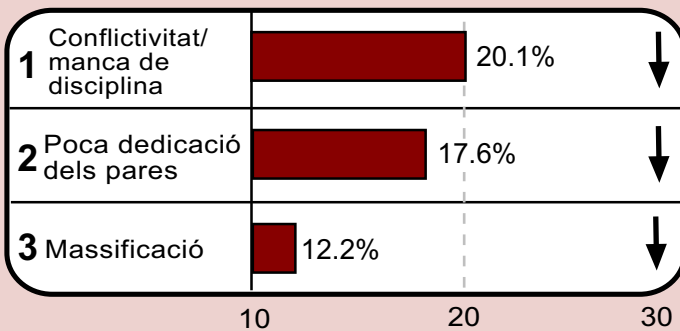
En el cas dels pares, l'índex de compartir l'**ús de l'ordinador** és el més elevat. En qualsevol cas, el que pareix indicar aquesta dada és que aquesta tipologia de famílies té més facilitat per accedir a les noves tecnologies.

Si es compara la intensitat de preocupació de les famílies amb fills a l'escola privada, aquesta és molt menys intensa que la dels pares amb fills a l'escola pública i concertada. El que més preocupa és la **conflictivitat juvenil**, no tant dins el centre escolar com a altres entorns. La màxima insistència es fa precisament en reforçar mesures disciplinàries que possibilitin (?) un fre a la conflictivitat dels fills i filles.

Com és lògic, la **massificació** als centres gairebé no preocupa, i el mateix passa amb la **dedicació dels pares**.

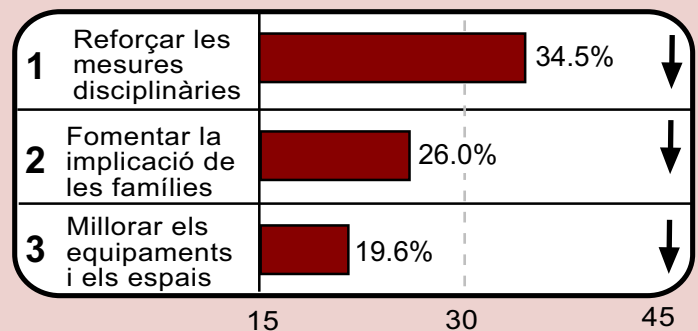
TAULA 7

ELS TRES PRINCIPALS PROBLEMES

↓ Per sota la mitjana

LES TRES PRINCIPALS MESURES DE MILLORA

↑ Per damunt de la mitjana

Baròmetres Gadeso. Març 2007